

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6233/2564

นาง จ. โจทก์ ธนาคาร ท. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 222, ป.พ.พ. มาตรา 223, ป.พ.พ. มาตรา 224, ป.พ.พ. มาตรา 659

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และให้บริการอื่นที่เกี่ยวกับการเงิน รับฝากเงิน และให้บริการการใช้หรือโอนเงินทาง xxx application online ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่และคอมพิวเตอร์ จึงเป็นผู้รับฝากซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขายหรืออาชีวะ จำต้องใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือเท่าที่เป็นธรรมดาจะต้องใช้และสมควรจะต้องใช้ในกิจการค้าขายหรืออาชีวะอย่างนั้น ตาม ป.พ.พ. มาตรา 659 วรรคสาม ปรากฏว่า ระหว่างเวลา 23.41 นาฬิกา ของวันที่ 7 กรกฎาคม 2560 ถึงเวลา 2.01 นาฬิกา ของวันที่ 8 กรกฎาคม 2560 เงินในบัญชีเงินฝากของโจทก์ถูกโอนไปยังบัญชีเงินฝากของผู้อื่นจำนวน 3 บัญชี รวม 12 ครั้ง รวมเป็นเงิน 1,099,999 บาท การโอนเงินที่เป็นการโอนจำนวนย่อยหลายครั้งติดต่อกันในช่วงเวลาเดียวกันในเวลากลางคืน จากบัญชีเงินฝากของโจทก์ไปยังบัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นโดยเป็นบัญชีเดียวกันหรือชื่อบัญชีเดียวกัน ย่อมเป็นพฤติกรรมการทำธุรกรรมทางการเงินที่ผิดปกติ จำเลยซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขายหรืออาชีวะต้องทราบถึงวิธีการดังกล่าวและย่อมสังเกตได้ว่าเป็นเรื่องผิดปกติและอาจเป็น การกระทำของมิฉฉาชีพผู้ประกอบอาชญากรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ จำเลยจึงควรมีมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันการกระทำธุรกรรมทางการเงินโดยไม่ชอบดังกล่าวด้วย การที่จำเลยแจ้งเตือนให้แก่ลูกค้าผู้ใช้บริการต่าง ๆ ระมัดระวังอีเมลหลอกลวงจากมิฉฉาชีพหรือที่เรียกว่า Phishing Email มาตลอด โดยมีข้อความแจ้งเตือนว่า "แจ้งเตือน กรุณาอย่าหลงเชื่ออีเมลปลอมจากมิฉฉาชีพ xxx ไม่มีนโยบายในการส่งอีเมลใด ๆ เพื่อให้ลูกค้ากรอกข้อมูล ชื่อผู้ใช้งาน Password หรือข้อมูลส่วนตัวอื่น ๆ โดยเด็ดขาด" และ "แจ้งเตือนโปรดระวังอีเมลแอบอ้าง (Phishing Email) ว่าเป็นอีเมลจากธนาคารหลอกลวงให้คลิกเพื่อไปยังเว็บไซต์ปลอมเพื่อความปลอดภัยกรุณาพิมพ์ www.xxx.com" ตามเว็บไซต์ของจำเลยในการเข้าระบบ ลูกค้าต้องใช้ชื่อผู้ใช้ (Username) และรหัสผ่าน (Password) ที่ลูกค้าสมัครไว้กับธนาคารเข้าสู่ระบบและต้องใส่รหัสโอทีพี (OTP หรือ One Time Password) ที่ระบบธนาคารส่งให้ที่หมายเลขโทรศัพท์ของลูกค้าเพื่อยืนยันการทำการธุรกรรมอีกขั้นตอนหนึ่งจึงจะสามารถทำการธุรกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับบัญชีของตนได้ มาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการป้องกันความเสียหายแก่การทำธุรกรรมทางการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อไม่ให้ลูกค้าที่ใช้บริการถูกมิฉฉาชีพหลอกลวงเพื่อให้ส่งมอบชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านให้เพื่อนำไปใช้กระทำการธุรกรรมทางการเงินโดยไม่ชอบซึ่งเป็นข้อควรระวังในด้านของลูกค้า แต่มาตรฐานของจำเลยในการป้องกันการโอนเงินที่เป็นการทำธุรกรรมทางการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ชอบดังกล่าวควรมีอยู่ อย่างไร จำเลยควรจะป้องกันหรือระงับยับยั้งการโอนเงินที่มีความผิดปกติดังกล่าวเมื่อมีการโอนเงินผ่านไปแล้วก็ครั้ง และเหตุใดพนักงานของจำเลยเพิ่งจะโทรศัพท์แจ้งเตือนไปยังโจทก์หลังจากที่มีการโอนเงินดังกล่าวครั้งที่ 12 และโอนเงินไปรวมเป็นเงิน 1,099,999 บาท แล้ว ซึ่งมาตรการในการป้องกันความเสียหายที่เหมาะสมหรือสมควรดังกล่าวอยู่ในความรู้เห็นของจำเลยฝ่ายเดียว จำเลยจึงมีภาระการพิสูจน์ในส่วนนี้ แต่จำเลยกลับแสดงให้เห็นว่าจำเลยไม่ได้มีมาตรการในการป้องกันหากเกิดการโอนเงินหรือการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ชอบในส่วนนี้เลยและไม่

ปรากฏว่าจำเลยมีมาตรการในการป้องกันความเสียหายในส่วนนี้อย่างเพียงพอ แม้ในการโอนเงิน จำเลยได้มีข้อความแจ้งเตือนไปยังโจทก์ทุกครั้งที่ทำโอนเงินรวม 12 ครั้ง และพนักงานของ จำเลยได้โทรศัพท์ไปหาโจทก์หลังจากที่มีการโอนเงินครั้งที่ 12 แล้ว มาตรการดังกล่าวถือว่าไม่ เพียงพอต่อการป้องกันการโอนเงินหรือการทำรายการหรือธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ชอบ นอกจากนี้ได้ความว่าโจทก์มิใช่รายแรกที่ถูกหลอกลวงในลักษณะนี้และมีอีกหลายรายที่ถูก หลอกลวงในลักษณะนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าจำเลยทราบถึงพฤติกรรมการหลอกลวงและวิธีการโอน เงินโดยไม่ชอบดังกล่าวเช่นเดียวกับคดีนี้มาก่อนทั้งเหตุเกิดซ้ำ ๆ กับลูกค้าจำนวนมาก จำเลยซึ่งเป็น ผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขายหรืออาชีพและในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมระบบมีความสามารถในการตรวจสอบหรือทราบถึงความผิดปกติในการทำรายการต่าง ๆ ได้แต่เพียงฝ่ายเดียวยังต้องเพิ่ม ความระมัดระวังและหามาตรการในการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายดังเช่นที่เกิดในคดีนี้อีก หา ใ้ว่าหากมีการกรอกชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านที่สามารถยืนยันตัวตนได้แล้วบุคคลดังกล่าวจะสามารถ ดำเนินการธุรกรรมอย่างใดก็ได้โดยจำเลยไม่มีหน้าที่ในการป้องกันไม่ให้มีการโอนเงินที่ไม่ถูกต้อง แต่อย่างใดไม่ ดังนั้น จึงไม่อาจรับฟังได้ว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขายหรืออาชีพ ได้ใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือเท่าที่เป็นธรรมดาจะต้องใช้และสมควรจะต้องใช้ในกิจการ ค้าขายหรืออาชีพอย่างนั้นแล้ว อย่างไรก็ตามเมื่อโจทก์ได้รับอีเมลที่ไม่ได้มาจากจำเลยและมี ข้อความเชื่อมโยงหรือลิงก์ไปยังเว็บไซต์ที่เลียนแบบเว็บไซต์ธนาคารจำเลย และโจทก์กรอกชื่อผู้ใช้ (username) และรหัสผ่าน (Password) ในเว็บไซต์ดังกล่าว ทำให้มีคนร้ายทราบถึงชื่อผู้ใช้ (username) และรหัสผ่าน (Password) ของโจทก์ และนำไปใช้สมัคร xxx App ใน โทรศัพท์เคลื่อนที่ และโจทก์ยังได้กรอกหมายเลขโอทีพี (OTP หรือ One Time password) ใน เว็บไซต์ดังกล่าวเป็นเหตุให้คนร้ายสามารถสมัครใช้บริการ xxx App ได้สำเร็จและเกิดการโอนเงิน จากบัญชีเงินฝากของโจทก์ไปยังบัญชีอื่น โจทก์เป็นผู้ใช้บริการธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตก่อนเกิดเหตุเป็นเวลากว่า 10 ปี ทั้งตามใบแจ้งรายการบัญชีออมทรัพย์โจทก์ ก็ได้ทำธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตหลายครั้ง โจทก์ย่อมมีความเข้าใจ ในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางดังกล่าวและย่อมทราบถึงคำเตือนของจำเลยตามที่ ปรากฏในเว็บไซต์ของจำเลย โจทก์จึงควรมีความระมัดระวังในการตรวจสอบก่อนทำธุรกรรม ดังกล่าวมากกว่าที่ปรากฏในคดีนี้ จึงถือว่าโจทก์มีส่วนทำให้เกิดความเสียหายด้วย พฤติกรรมของ โจทก์และจำเลยจึงถือว่ามีส่วนทำให้เกิดความเสียหายในคดีนี้ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันและเห็นสมควร กำหนดให้จำเลยต้องรับผิดชอบใช้เงินให้แก่โจทก์เป็นเงิน 550,000 บาท เมื่อค่าเสียหายที่จำเลยต้อง รับผิดชอบหนี้เงินหากชำระล่าช้าย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ซึ่งค่าเสียหายของหนี้เงิน ตามปกติย่อมคิดกันในรูปแบบของดอกเบี้ย จึงเห็นควรกำหนดให้จำเลยรับผิดชอบดอกเบี้ยดังกล่าวนับแต่ วันที่อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นต้นไป ทั้งนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 222 วรรคหนึ่ง โดยควรให้ใน อัตราเดียวกับอัตราดอกเบี้ยในระหว่างผิพนัดตาม ป.พ.พ. มาตรา 224 วรรคหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ อัตราร้อยละ 5 ต่อปี

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 1,181,723 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 1,100,119 บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมเป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์

แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกาโดยศาลฎีกา แผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติตามที่ คู่ความทั้งสองฝ่ายไม่ฎีกาว่า โจทก์เป็นลูกค้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์กับจำเลย สาขาโรงพยาบาล ราชวิถี ต่อมาโจทก์สมัครใช้บริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ต และใช้บริการต่อเนื่องมา โดยโจทก์ ต้องมีชื่อผู้ใช้ (username) และรหัสผ่าน (password) สำหรับทำรายการผ่านระบบ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2560 โจทก์ได้รับอีเมลอ่านได้จาก <alert.message@xxx.co.th> ถึง kancwc1eo@k-hv8we.th มีข้อความถึงคุณ คุณได้ผ่าน Internet Banking และเข้าถึงข่าวสารทาง <https://www.xxxx.com/login.asp> หากมีคำถามติดต่อหมายเลข 0 2777 7776 โจทก์กรอกชื่อ ผู้ใช้และรหัสผ่านของโจทก์ลงไปและมีข้อความให้โจทก์กรอกหมายเลขรหัสประเภทรหัสใช้ครั้ง เดียว (OTP) และมีหมายเลข OTP เข้ามาที่โทรศัพท์เคลื่อนที่ของโจทก์ โจทก์จึงกรอกหมายเลข OTP ไป กลับมีการแสดงโฆษณาบริการต่าง ๆ โจทก์จึงปิดหน้าจอ ระหว่างเวลา 23.41 นาฬิกา ของวันที่ 7 กรกฎาคม 2560 ถึงเวลา 2.01 นาฬิกา ของวันที่ 8 กรกฎาคม 2560 เงินใน บัญชีเงินฝากของโจทก์ถูกโอนไปยังบัญชีเงินฝากของผู้อื่นรวม 12 ครั้ง รวมเป็นเงิน 1,099,999 บาท โดยเป็นการโอนเข้าบัญชีเงินฝากของผู้อื่นที่ธนาคารจำเลย ยกเว้นครั้งที่ 7 และครั้งที่ 8 เป็นการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้อื่นที่ธนาคาร ธ. โดยในวันที่ 7 กรกฎาคม 2560 โอน 4 ครั้ง รวมเป็นเงิน 500,000 บาท และวันที่ 8 กรกฎาคม 2560 โอน 8 ครั้ง รวมเป็นเงิน 599,999 บาท ซึ่ง การทำธุรกรรมการโอนเงินดังกล่าวเกิดจากการกระทำของกลุ่มมิจฉาชีพ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัย ตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า จำเลยต้องรับผิดชอบใช้เงินที่ถูกโอนทางอิเล็กทรอนิกส์ไปจาก บัญชีเงินฝากของโจทก์ รวม 12 ครั้ง พร้อมดอกเบี้ยตามฟ้องหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า จำเลย ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และให้บริการอื่นที่เกี่ยวกับการเงิน รับฝากเงิน และให้บริการการ ใช้หรือโอนเงินทาง application online ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่และคอมพิวเตอร์ จำเลยจึงเป็นผู้ รับฝากซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขายหรืออาชีพะ จำต้องใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือ เท่าที่เป็นธรรมดาจะต้องใช้และสมควรจะต้องใช้ในกิจการค้าขายหรืออาชีพะอย่างนั้น ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 659 วรรคสาม ปรากฏว่า ระหว่างเวลา 23.41 นาฬิกา ของวันที่ 7 กรกฎาคม 2560 ถึงเวลา 2.01 นาฬิกา ของวันที่ 8 กรกฎาคม 2560 เงินใน บัญชีเงินฝากของโจทก์บัญชีถูกโอนไปยังบัญชีเงินฝากของผู้อื่นจำนวน 3 บัญชี อันได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร ท. ชื่อบัญชีนางสาวกาญจนา บัญชีเงินฝากธนาคาร ท. ชื่อบัญชีนางสาว กาญจนา หรือนางสาวนพรัตน์ และบัญชีเงินฝากธนาคาร ธ. ชื่อบัญชีนางสาวกาญจนา รวม 12 ครั้ง รวมเป็นเงิน 1,099,999 บาท พฤติกรรมการโอนเงินที่เป็นการโอนจำนวนย่อยหลายครั้ง ติดต่อกันในช่วงเวลาเดียวกันและเป็นการโอนเงินในเวลากลางคืน จากบัญชีเงินฝากของโจทก์ไป ยังบัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นโดยเป็นบัญชีเดียวกันหรือชื่อบัญชีเดียวกัน ย่อมต้องถือว่าเป็น พฤติกรรมในการทำธุรกรรมทางการเงินที่ผิดปกติ จำเลยซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขาย หรืออาชีพะย่อมต้องทราบถึงวิธีการดังกล่าวและย่อมสังเกตได้ว่าพฤติกรรมการทำธุรกรรม ทางการเงินดังกล่าวเป็นเรื่องผิดปกติและอาจเป็นการกระทำของมิจฉาชีพผู้ประกอบการ ทางอิเล็กทรอนิกส์ จำเลยจึงควรมีมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันการกระทำธุรกรรม ทางการเงินโดยไม่ชอบดังกล่าวด้วย จำเลยเพียงแต่นำสืบต่อสู้ว่าจำเลยมีการแจ้งเตือนให้แก่ลูกค้า ผู้ใช้บริการต่าง ๆ ระมัดระวังอีเมลหลอกลวงจากมิจฉาชีพหรือที่เรียกว่า Phishing Email มาตลอด โดยมีข้อความแจ้งเตือนว่า "แจ้งเตือน กรุณาอย่าหลงเชื่ออีเมลปลอมจากมิจฉาชีพ ไม่มีนโยบายใน

การส่งอีเมลใด ๆ เพื่อให้ลูกค้ากรอกข้อมูล ชื่อผู้ใช้งาน Password หรือข้อมูลส่วนตัวอื่น ๆ โดยเด็ดขาด" และ "แจ้งเตือนโปรตระวังอีเมลแอบอ้าง (Phishing Email) ว่าเป็นอีเมลจากธนาคาร หลอกลวงให้คลิกเพื่อไปยังเว็บไซต์ ปลอมเพื่อความปลอดภัยกรุณาพิมพ์ www.xxxx.com" ตามเว็บไซต์ของจำเลย ในการเข้าระบบ ลูกค้าต้องใช้ชื่อผู้ใช้ (Username) และรหัสผ่าน (Password) ที่ลูกค้าสมัครไว้กับธนาคารเข้าสู่ระบบและต้องใส่รหัสโอทีพี (OTP หรือ One Time Password) ที่ระบบธนาคารส่งให้ที่หมายเลขโทรศัพท์ของลูกค้าเพื่อยืนยันการทำธุรกรรมอีกขั้นตอนหนึ่งจึงจะสามารถทำธุรกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับบัญชีของตนได้ และในการขอใช้ xxx App จะต้องมีการขอหมายเลขโอทีพี หรือ OTP ส่งไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ของโจทก์ โดยมีข้อความว่า "Register xxx App with <OTP 038114> within 5 minutes" อันเป็นการแจ้งให้ทราบว่ากำลังมีการสมัครใช้งาน xxx App มาตรการดังกล่าวถือเป็นมาตรการในการป้องกันความเสียหายแก่การทำธุรกรรมทางการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อไม่ให้ลูกค้าที่ใช้บริการถูกมิจฉาชีพหลอกลวงเพื่อให้ส่งมอบชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านให้เพื่อนำไปใช้กระทำการธุรกรรมทางการเงินโดยไม่ชอบซึ่งเป็นข้อควรระวังในด้านของลูกค้า แต่จำเลยกลับไม่ได้นำสืบถึงการป้องกันที่เหมาะสมในส่วนของจำเลยว่ามีอยู่อย่างไรหากเกิดการกระทำการธุรกรรมทางการเงินโดยไม่ชอบดังที่เกิดขึ้นในคดีนี้ ทั้งจำเลยก็ไม่ได้นำสืบให้รับฟังได้ว่า มาตรฐานในการป้องกันการโอนเงินที่เป็นการทำธุรกรรมทางการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ชอบดังกล่าวควรจะมีอยู่อย่างไร จำเลยควรจะต้องป้องกันหรือระงับยับยั้งการโอนเงินที่มีความผิดปกติดังกล่าวเมื่อมีการโอนเงินผ่านไปแล้วก็ครั้ง และเหตุใดพนักงานของจำเลยเพิ่งจะโทรศัพท์แจ้งเตือนไปยังโจทก์หลังจากที่มีการโอนเงินดังกล่าวครั้งที่ 12 และโอนเงินไปรวมเป็นเงิน 1,099,999 บาท แล้ว ซึ่งมาตรการในการป้องกันความเสียหายที่เหมาะสมหรือสมควรดังกล่าวอยู่ในความรู้เห็นของจำเลยฝ่ายเดียว จำเลยจึงมีภาระการพิสูจน์ในส่วนนี้ แต่กลับปรากฏจากคำเบิกความของนายภิญโญ ซึ่งเป็นผู้จัดการทีมสืบสวนการทุจริตทางเทคโนโลยีของจำเลย เบิกความเป็นพยานจำเลย ว่า จำเลยไม่มีหน้าที่ต้องเฝ้าอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์และไม่มีหน้าที่ต้องประจำอยู่ ณ สาขาธนาคาร กลับแสดงให้เห็นว่าจำเลยไม่ได้มีมาตรการในการป้องกันหากเกิดการโอนเงินหรือการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ชอบในส่วนนี้เลย จำเลยอ้างแต่เพียงว่า ระบบธนาคารทางอินเทอร์เน็ต ของจำเลยเป็นระบบให้ความสะดวกแก่ลูกค้าที่สามารถทำธุรกรรมได้ด้วยตนเอง ตลอด 24 ชั่วโมง แต่กลับไม่ปรากฏว่าจำเลยมีมาตรการในการป้องกันความเสียหายในส่วนนี้อย่างเพียงพอหรือไม่ถูกต้อง แม้จะปรากฏจากทางนำสืบของโจทก์และจำเลย ว่า ในการโอนเงินจำเลยได้มีข้อความแจ้งเตือนไปยังโจทก์ทุกครั้งที่ทำธุรกรรมรวม 12 ครั้ง และพนักงานของจำเลยได้โทรศัพท์ไปหาโจทก์หลังจากที่มีการโอนเงินครั้งที่ 12 แล้ว มาตรการดังกล่าวถือว่าไม่เพียงพอต่อการป้องกันการโอนเงินหรือการทำรายการหรือธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ชอบ แม้จำเลยจะนำสืบว่า โจทก์เคยเบิกถอนเงินจากบัญชีดังกล่าวหลายครั้งและบางครั้งมีจำนวนสูงถึง 7,000,000 บาท ดังนั้น การโอนเงินครั้งละ 50,000 บาท ถึง 200,000 บาท จึงเป็นเรื่องที่ไม่ผิดปกติวิสัย แต่ตามใบแจ้งรายการบัญชีออมทรัพย์ ก็ไม่เคยปรากฏว่าโจทก์ได้มีการเบิกถอนเงินหรือโอนเงินไปยังบัญชีเงินฝากอื่นจำนวนครั้งละ 50,000 บาท ถึง 200,000 บาท ในระยะเวลาใกล้เคียงกันหลาย ๆ ครั้งจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ไปยังบัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นโดยเป็นบัญชีเดียวกันหรือชื่อบัญชีเดียวกันดังที่เกิดขึ้นในคดีนี้ นอกจากนี้ยังปรากฏจากคำเบิกความของนายภิญโญด้วยว่า โจทก์มีใบรายการที่ถูกหลอกลวงในลักษณะนี้ และมีอีกหลายรายการที่ถูกหลอกลวงในลักษณะนี้ นอกจากนี้นายภิญโญยังได้ตอบคำถามค้านของทนายโจทก์ด้วยว่า มีลูกค้าถูกลอก 6 รายและมีการทำรายการหลาย

ราย แต่โอนเงินไม่สำเร็จ ลูกค้าบางรายไม่ตั้งใจดำเนินคดีและอีกหลายรายอยู่ระหว่างการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน ย่อมแสดงให้เห็นว่าจำเลยทราบถึงพฤติกรรมการหลอกลวงและวิธีการโอนเงินโดยไม่ชอบดังกล่าวเช่นเดียวกับคดีนี้มาก่อนทั้งเหตุเกิดซ้ำ ๆ กับลูกค้าจำนวนมาก จำเลยซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขายหรืออาชีพและในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมระบบมีความสามารถในการตรวจสอบหรือทราบถึงความผิดปกติในการทำรายการต่าง ๆ ได้แต่เพียงฝ่ายเดียวจึงต้องเพิ่มความระมัดระวังและหามาตรการในการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายดังเช่นที่เกิดในคดีนี้อีก หากเป็นดังที่จำเลยนำสืบกล่าวอ้างว่าหากมีการกรอกชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านที่สามารถยืนยันตัวตนได้แล้วบุคคลดังกล่าวจะสามารถดำเนินการธุรกรรมอย่างใดก็ได้โดยจำเลยไม่มีหน้าที่ในการป้องกันไม่ให้มีการโอนเงินที่ไม่ถูกต้องแต่อย่างใดไม่ ดังนั้น ข้อเท็จจริงจึงไม่อาจรับฟังได้ว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขายหรืออาชีพได้ใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือเท่าที่เป็นธรรมดาจะต้องใช้และสมควรจะต้องใช้ในกิจการ ค้าขายหรืออาชีพอย่างนั้นแล้ว อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2560 โจทก์ได้รับอีเมลที่ไม่ได้มาจากจำเลยและมีข้อความเชื่อมโยงหรือลิงก์ไปยังเว็บไซต์ที่เลียนแบบเว็บไซต์ธนาคารจำเลย และโจทก์ได้กรอกชื่อผู้ใช้ (username) และรหัสผ่าน (Password) ของโจทก์ลงในเว็บไซต์ดังกล่าว ทำให้มีคณร่ายทราบถึงชื่อผู้ใช้ (username) และรหัสผ่าน (Password) ของโจทก์ และนำไปใช้สมัคร xxx App ในโทรศัพท์เคลื่อนที่ และโจทก์ยังได้กรอกหมายเลขโอทีพี (OTP หรือ One Time password) ในเว็บไซต์ดังกล่าวเป็นเหตุให้คณร่ายสามารถสมัครใช้บริการ xxx App ได้สำเร็จและเกิดการโอนเงินจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ไปยังบัญชีอื่นอันไม่ชอบในคดีนี้ ทั้งที่หมายเลขโอทีพีดังกล่าวมีข้อความว่า เป็นการลงทะเบียนเพื่อสมัครใช้ xxx App โจทก์เป็นผู้ใช้บริการธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต มาตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน 2549 ก่อนเกิดเหตุในคดีนี้เป็นเวลากว่า 10 ปี ทั้งตามใบแจ้งรายการบัญชีออมทรัพย์ โจทก์ก็ได้ทำธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตหลายครั้ง โจทก์ย่อมมีความเข้าใจในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางดังกล่าวและย่อมทราบถึงคำเตือนของจำเลยตามที่ปรากฏในเว็บไซต์ของจำเลย โจทก์จึงควรมีความระมัดระวังในการตรวจสอบก่อนทำธุรกรรมดังกล่าวมากกว่าที่ปรากฏในคดีนี้ พฤติกรรมจึงถือว่าโจทก์มีส่วนทำให้เกิดความเสียหายด้วย พฤติกรรมของโจทก์และจำเลยจึงถือว่ามีส่วนทำให้เกิดความเสียหายในคดีนี้ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันและเห็นสมควรกำหนดให้จำเลยต้องรับผิดชอบใช้เงินให้แก่โจทก์เป็นเงิน 550,000 บาท ส่วนที่โจทก์ขอดอกเบี้ยผิณฑโดยนับแต่วันเกิดเหตุมาด้วยนั้น เนื่องจากคดีนี้ตั้งแต่เกิดเหตุโจทก์และจำเลยยังมีข้อโต้แย้งต่อกันเพราะต่างอ้างว่าอีกฝ่ายหนึ่งขาดความระมัดระวังในการดำเนินกิจการของตนเอง ทั้งค่าเสียหายดังกล่าวเป็นค่าเสียหายที่ศาลกำหนดให้จำเลยต้องรับผิดชอบแก่โจทก์อันเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นเมื่อศาลมีคำพิพากษาซึ่งไม่อาจถือว่าจำเลยผิณฑก่อนหน้านั้นได้ อย่างไรก็ตามเมื่อค่าเสียหายที่จำเลยต้องรับผิดชอบเป็นหนี้เงินหากชำระล่าช้าย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ซึ่งค่าเสียหายของหนี้เงินตามปกติย่อมคิดกันในรูปของดอกเบี้ย จึงเห็นควรกำหนดให้จำเลยรับผิดชอบดอกเบี้ยดังกล่าวนับแต่วันที่อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นต้นไป ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 222 วรรคหนึ่ง ส่วนจะให้ในอัตราเท่าใดนั้นเห็นว่า ควรให้ในอัตราเดียวกับอัตรดอกเบี้ยในระหว่างผิณฑตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 วรรคหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่อัตราร้อยละ 5 ต่อปี ที่ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคมีคำวินิจฉัยว่า จำเลยในฐานะผู้รับฝากเงินไม่มีส่วนผิณฑ จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบใช้เงินที่โอนไปจากบัญชีของโจทก์และพิพากษายกฟ้อง นั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของ

ศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน ส่วนข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่าจำเลยสามารถอายัดเงินจำนวน 51,000 บาท จากบัญชีเงินฝากธนาคาร ท. ชื่อบัญชีนางสาวกาญจนา แม้จะปรากฏว่าเป็นเงินที่โอนไปจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ไปยังบัญชีเงินฝากดังกล่าวโดยไม่ชอบ แต่เงินจำนวนดังกล่าวเป็นเงินที่จำเลยรับฝากไว้ในอารักขาของตนจึงอยู่ในความครอบครองของจำเลย และเนื่องจากคู่ความไม่ได้มีการฟ้องเกี่ยวกับเงินในบัญชีเงินฝากดังกล่าวมาด้วย ศาลฎีกาจึงไม่อาจมีคำพิพากษาให้มีผลไปถึงบุคคลภายนอกคดีได้ และเป็นหน้าที่ของโจทก์และจำเลยที่จะไปไล่เบี้ยเอาจากผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวต่อไป พิพากษากลับ ให้จำเลยชดใช้เงิน 550,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้แก่คู่ความฟังเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชาญณรงค์ ปราณจิตต์ · แรงรณ ปริพนธ์พจนพิสุทธิ · กาญจนา ชัยคงดี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6233/2564>